Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 3. junija 2021 *

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) št. 952/2013 – Carinski zakonik Unije – Člen 22(6), prvi pododstavek, v povezavi s členom 29 – Sporočitev razlogov zadevni osebi pred sprejetjem odločbe, ki bi imela negativne posledice zanjo – Člen 103(1) in člen 103(3)(b) – Zastaranje carinskega dolga – Rok za obvestitev o carinskem dolgu – Zadržanje teka roka – Člen 124(1)(a) – Ugasnitev carinskega dolga v primeru zastaranja – Časovna uporaba določbe, ki določa razloge za zadržanje – Načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj“

V zadevi C-39/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) z odločbo z dne 24. januarja 2020, ki je na Sodišče prispela 27. januarja 2020, v postopku

Staatssecretaris van Financiën

proti

Jumbocarry Trading GmbH,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, M. Ilešič (poročevalec), E. Juhász, C. Lycourgos in I. Jarukaitis, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Jumbocarry Trading GmbH C. H. Bouwmeester in E. M. Van Doornik, belastingadviseurs,

– za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in J. M. Hoogveld, agenta,

– za Evropski parlament R. van de Westelaken in M. Peternel, agenta,

– za Svet Evropske unije A. Sikora-Kalėda in S. Emmerechts, agenta,

– za Evropsko komisijo W. Roels in F. Clotuche-Duvieusart, agenta,

* Jezik postopka: nizozemščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. februarja 2021

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 103(3)(b) in člena 124(1)(a) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL 2013, L 269, str. 1, in popravek v UL 2013, L 287, str. 90) (v nadaljevanju: carinski zakonik Unije).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Staatssecretaris van Financiën (državni sekretar za finance, Nizozemska) in družbo Jumbocarry Trading GmbH (v nadaljevanju: Jumbocarry) glede odločbe o odmeri carinskih dajatev za pošiljko blaga, uvoženega v Evropsko unijo, za katero se je izkazalo, da ne more biti upravičena do ničodstotne preferencialne carinske stopnje.

Pravni okvir

Carinski zakonik Skupnosti

3 Člen 221 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 10, str. 239) (v nadaljevanju: carinski zakonik Skupnosti), je določal:

„1. Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti.

[…]

3. Po poteku treh let od datuma, ko je carinski dolg nastal, se dolžniku ne pošlje obvestilo. Ta rok se odloži [zadrži] z dnem [od dneva], ko je vložena pritožba v smislu člena 243 za toliko časa, kolikor traja pritožbeni postopek.“

4 Člen 243(1), prvi pododstavek, navedenega zakonika je določal:

„Vsaka oseba se lahko pritoži na odločbe carinskih organov, ki se nanašajo na uporabo carinske zakonodaje in to osebo neposredno in osebno zadevajo.“

Carinski zakonik Unije

5 Carinski zakonik Unije, ki je v skladu s svojim členom 287 začel veljati 30. oktobra 2013, je razveljavil carinski zakonik Skupnosti. Vendar se je velik del njegovih določb – zlasti členi 22, 29, 103, 104 in 124 – na podlagi člena 288(2) začel uporabljati šele 1. maja 2016.

6 Člen 22 carinskega zakonika Unije, naslovljen „Odločbe, sprejete na podlagi zahtevka“, v odstavku 6, prvi pododstavek, določa:

„Preden carinski organi sprejmejo odločbo, ki bi imela negative [negativne] posledice za vložnika, mu sporočijo razloge, na katerih nameravajo utemeljiti svojo odločbo, ta pa ima možnost, da izrazi svoje stališče v predpisanem roku, ki teče od dne, ko zadevno sporočilo prejme oziroma se šteje, da ga je prejel. Po preteku tega roka se vložnika ustrezno obvesti o odločbi.“

7 Člen 29 tega zakonika, naslovljen „Odločbe, sprejete brez predhodnega zahtevka“, določa:

„Razen ko carinski organi nastopajo v vlogi sodnih organov, se člen 22(4), (5), (6) in (7), člen 23(3) ter členi 26, 27 in 28 uporabljajo tudi za odločbe, ki jih carinski organi sprejmejo brez predhodnega zahtevka zadevne osebe.“

8 Člen 103 navedenega zakonika, naslovljen „Zastaranje carinskega dolga“, v odstavkih od 1 do 3 določa:

„1. Po poteku treh let od dne, ko je carinski dolg nastal, se dolžnik [dolžnika] o njem ne obvešča.

2. Kadar carinski dolg nastane kot posledica dejanja, zaradi katerega bi bil v trenutku, ko je bilo storjeno, mogoč kazenski pregon, se rok treh let, določen v odstavku 1, podaljša na najmanj pet let in največ deset let v skladu z nacionalnim pravom.

3. Tek rokov, določenih v odstavkih 1 in 2, se zadrži, kadar:

(a) je vložena pritožba v skladu s členom 44; tek rokov se zadrži od dne vložitve pritožbe, dokler traja pritožbeni postopek;

(b) carinski organi dolžnika v skladu s členom 22(6) obvestijo o razlogih, zaradi katerih ga nameravajo obvestiti o carinskem dolgu; tek rokov se zadrži od dne tega obvestila do konca obdobja, v katerem ima dolžnik možnost, da izrazi svoje stališče.“

9 Člen 104 carinskega zakonika Unije, naslovljen „Vknjižba“, v odstavku 2 določa:

„Carinskim organom ni treba vknjižiti zneskov uvozne ali izvozne dajatve, ki […] ustrezajo carinskemu dolgu, o katerem ni več mogoče obvestiti dolžnika [na podlagi člena 103].“

10 Člen 124 tega zakonika, naslovljen „Ugasnitev“, v odstavku 1 določa:

„Brez poseganja v veljavne predpise v zvezi z neizterjavo zneska uvozne ali izvozne dajatve, ki ustreza carinskemu dolgu, v primeru sodno ugotovljene plačilne nesposobnosti dolžnika carinski dolg pri uvozu ali izvozu ugasne:

(a) kadar v skladu s členom 103 dolžnik ne more več biti obveščen o carinskem dolgu;

[…]“.

Delegirana uredba (EU) 2015/2446

11 Člen 8 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe št. 952/2013 o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL 2015, L 343, str. 1), naslovljen „Rok za uveljavitev pravice do izjave“, v zvezi s členom 22(6) carinskega zakonika Unije v odstavku 1 določa:

„Rok, v katerem lahko vložnik izrazi svoje stališče pred sprejetjem odločbe, ki bi imela zanj negativne posledice, znaša 30 dni.“

12 Ta delegirana uredba, ki je začela veljati 18. januarja 2016, se je v skladu s svojim členom 256 začela uporabljati 1. maja 2016.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 Družba Jumbocarry je 4. julija 2013 predložila deklaracijo za sprostitev pošiljke izdelkov iz porcelana v prosti promet, v kateri je kot državo porekla navedla Bangladeš. V skladu s tedaj veljavno zakonodajo so bili ti izdelki sproščeni v prosti promet z uporabo ničodstotne preferencialne carinske stopnje.

14 Na podlagi nadzora je bilo ugotovljeno, da je potrdilo o poreklu ponarejeno, zato je pristojni carinski organ z dopisom z dne 1. junija 2016 v skladu s členom 22(6), prvi pododstavek, carinskega zakonika Unije družbo Jumbocarry obvestil, da je nastal carinski dolg po 12-odstotni običajni stopnji in da namerava izterjati ustrezne carinske dajatve. V istem dopisu je pojasnil, da ima družba Jumbocarry na podlagi člena 8 Delegirane uredbe 2015/2446 na voljo 30 dni, da izrazi svoje stališče v zvezi s tem.

15 O carinskem dolgu, ki je nastal 4. julija 2016, je bila družba Jumbocarry obveščena s plačilnim nalogom.

16 Po mnenju družbe Jumbocarry je carinski dolg zastaral na dan, ko ji je bil vročen plačilni nalog, zato je zoper ta plačilni nalog vložila ugovor, nato pa, ker je pristojni carinski organ ugovoru le delno ugodil, tožbo pri rechtbank Noord-Holland (sodišče prve stopnje Severne Holandije, Nizozemska). Ker je to sodišče tožbi ugodilo, odločbo tega sodišča pa je Gerechtshof Amsterdam (pritožbeno sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) potrdilo s sodbo z dne 27. februarja 2018, je državni sekretar za finance vložil kasacijsko pritožbo pri Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske).

17 Predložitveno sodišče dvomi o časovnih učinkih uvedbe člena 22(6) carinskega zakonika Unije v povezavi s členom 29 in členom 104(2) tega zakonika ter člena 124(1)(a) navedenega zakonika v povezavi s členom 103(3) istega zakonika, ter se zlasti sprašuje, ali se ti določbi uporabljata za spor o glavni stvari.

18 V zvezi s tem to sodišče ugotavlja, da navedeni določbi, ki določata med drugim zadržanje teka zastaralnega roka v primeru obvestitve o razlogih, na dan nastanka carinskega dolga iz postopka v glavni stvari nista veljali, in dodaja, da tedaj veljavna pravna ureditev, ki je izhajala iz carinskega zakonika Skupnosti, takega zadržanja teka ni določala. Dejstvo, da na datum začetka uporabe nove pravne ureditve, to je 1. maja 2016, carinski dolg iz postopka v glavni stvari še ni zastaral, bi se sicer lahko izkazalo za upoštevno za odgovor na te pomisleke. Vendar bi bila lahko uporaba te nove ureditve v postopku v glavni stvari v nasprotju z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj.

19 Po mnenju predložitvenega sodišča naj na podlagi sodne prakse Sodišča ne bi bilo mogoče brez vsakega razumnega dvoma ugotoviti, ali je treba določbo, ki – tako kot člen 103(3) carinskega zakonika Unije – določa zadržanje teka zastaralnega roka, šteti za materialnopravno pravilo ali postopkovno pravilo. Če bi bila materialnopravno pravilo, to sodišče meni, da bi se člen 221(3) carinskega zakonika Skupnosti še naprej uporabljal za carinski dolg, ki je nastal pred 1. majem 2016, tako da bi tak dolg zastaral ob poteku triletnega roka po njegovem nastanku.

20 Poleg tega naj bi bilo mogoče trditi, da uporaba člena 22(6) carinskega zakonika Unije za postopke izterjave, uvedene po 1. maju 2016, ni odvisna od pravil o zastaranju carinskega dolga. Čeprav so carinski organi od 1. maja 2016 v vseh primerih izterjave dolžni spoštovati člen 22(6) tega zakonika, naj to – v skladu s tem stališčem – ne bi nujno pomenilo, da se člen 103(3)(b) carinskega zakonika Unije uporablja v vseh primerih. Iz tega naj bi v obravnavanem primeru izhajalo, da ker so morali carinski organi spoštovati člen 22(6) navedenega zakonika in ker se člen 103(3) istega zakonika ni uporabljal, pristojni carinski organ 18. julija 2016 ni mogel več obvestiti o carinskem dolgu.

21 Predložitveno sodišče poudarja, da naj bi bilo prav tako mogoče trditi, da je bil cilj uvedbe člena 103(3) carinskega zakonika Unije ta, da se člen 22(6), člen 103(3)(b), člen 104(2) in člen 124(1)(a) tega zakonika – ob upoštevanju njihove povezanosti – začnejo uporabljati istega dne, to je 1. maja 2016. Tako bi morali od tega datuma na podlagi člena 104(2) navedenega zakonika carinski organi, ki vknjižijo zneske dajatev, ki ustrezajo carinskemu dolgu, uporabiti člen 103 istega zakonika.

22 V teh okoliščinah je Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali se člena 103(3), *initio* in (b), ter 124(1), *initio* in (a), [carinskega zakonika Unije] uporabljata za carinski dolg, ki je nastal pred 1. majem 2016 in do takrat še ni zastaral?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj nasprotujeta uporabi teh členov?“

Vprašanji za predhodno odločanje

23 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 103(3)(b) in člen 124(1)(a) carinskega zakonika Unije v povezavi z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj razlagati tako, da se ta člena uporabljata za carinski dolg, ki je nastal pred 1. majem 2016 in na ta datum še ni zastaral.

24 Najprej, iz predložitvene odločbe je razvidno, da je carinski dolg iz postopka v glavni stvari nastal 4. julija 2013, ko je družba Jumbocarry za sprostitev pošiljke izdelkov v prosti promet predložila potrdilo o poreklu, ki se je nato izkazalo za ponarejeno.

25 V tem okviru je pristojni carinski organ na podlagi določb člena 22(6) v povezavi s členom 29 carinskega zakonika Unije družbo Jumbocarry najprej obvestil o razlogih, iz katerih je nameraval nanjo nasloviti plačilni nalog, in ji dal možnost, da v roku 30 dni, ki je določen v členu 8 Delegirane uredbe 2015/2446, izrazi svoje stališče. O tem je bila obveščena 1. junija 2016, torej po tem, ko je carinski zakonik Unije 1. maja 2016 razveljavil carinski zakonik Skupnosti, vendar vsekakor pred 4. julijem 2016, ko je potekel triletni zastaralni rok, določen v členu 221(3) carinskega zakonika Skupnosti.

26 Dalje, pristojni carinski organ je carinski dolg sporočil 18. julija 2016, pri čemer se je oprl na okoliščino, da je v skladu s členom 103(3)(b) carinskega zakonika Unije zaradi informacije iz člena 22(6) tega zakonika prišlo do zadržanja teka triletnega zastaralnega roka do izteka roka, ki je bil družbi Jumbocarry določen za to, da je lahko izrazila svoje stališče.

27 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali bi se v obravnavanem primeru moral uporabiti člen 103(3)(b) carinskega zakonika Unije, in če je odgovor pritrdilen, ali je bilo zadržanje teka zastaralnega roka v skladu z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj, ker carinski zakonik Skupnosti, ki je veljal v času nastanka carinskega dolga iz postopka v glavni stvari, ni določal takega zadržanja teka zastaralnega roka.

28 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso na splošno šteje, da se postopkovna pravila uporabljajo na dan začetka njihove veljavnosti, v nasprotju z materialnopravnimi pravili, ki se običajno razlagajo tako, da se nanašajo na položaje, ki so nastali pred začetkom njihove veljavnosti, samo če iz njihovega besedila, ciljev ali strukture jasno izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek k (sodba z dne 7. novembra 2018, O’Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, točka 26 in navedena sodna praksa).

29 Dodati je treba, da se novo pravno pravilo uporablja od uveljavitve akta, v katerem je vsebovano, vendar se ne uporablja za pravne položaje, ki so nastali in so v celoti prenehali pred to uveljavitvijo, uporablja pa se neposredno za prihodnje učinke položaja, ki je nastal v času veljave prejšnjega zakona, in za nove pravne položaje. Drugače – in ob upoštevanju načela prepovedi retroaktivnosti pravnih aktov – je le, če so novemu pravilu dodane posebne določbe, ki izrecno določajo njegovo časovno uporabo (sodba z dne 7. novembra 2018, O'Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, točka 27 in navedena sodna praksa).

30 Na prvem mestu je treba v zvezi z obveznostjo predhodne obvestitve, ki je zdaj določena v členu 29 carinskega zakonika Unije v povezavi z njegovim členom 22(6), ugotoviti, da je ta obveznost postopkovno pravilo, s katerim se izvaja pravica zadevne osebe do izjave pred sprejetjem odločbe, ki posega v njen položaj.

31 V skladu s povsem ustaljeno sodno prakso je namreč spoštovanje pravice do obrambe temeljno načelo prava Unije, katerega sestavni del je pravica do izjave v vsakem postopku. V skladu s tem načelom, ki se uporabi, kadar organ namerava zoper osebo izdati akt, ki bo posegel v njen položaj, mora biti naslovnikom odločb, ki občutno vplivajo na njihove interese, omogočeno, da učinkovito izrazijo svoje stališče o elementih, s katerimi namerava organ utemeljiti svojo odločbo (sodba z dne 20. decembra 2017, Prequ' Italia, C-276/16, EU:C:2017:1010, točki 45 in 46 ter navedena sodna praksa).

32 Poleg tega je Sodišče že razsodilo, da je določitev podrobnih pravil za obveščanje dolžnika o znesku dajatev za namene prekinitve teka zastaralnega roka postopkovno pravilo (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2019, CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, točka 46).

33 Ugotoviti je torej treba, da so bili pristojni organi držav članic od 1. maja 2016, ko sta se začela uporabljati člen 22(6) in člen 29 carinskega zakonika Unije, zavezani spoštovati obveznost predhodne obvestitve iz teh določb, kar se je zgodilo v postopku v glavni stvari.

34 Na drugem mestu, glede zadržanja teka triletnega zastaralnega roka iz člena 103(3)(b) carinskega zakonika Unije je treba opozoriti, da ta določba v primeru obvestila o razlogih na podlagi člena 22(6) tega zakonika povzroči podaljšanje zastaralnega roka za obdobje, ki ustreza roku, ki je določen dolžniku, da lahko izrazi svoje stališče, pri čemer to obdobje v skladu s členom 8(1) Delegirane uredbe 2015/2446 znaša 30 dni.

35 V zvezi s tem je treba spomniti na ugotovitev Sodišča, da je člen 221(3) carinskega zakonika Skupnosti v delu, v katerem je določal, da carinski dolg zastara ob izteku triletnega roka, določenega s to določbo, določal materialnopravno pravilo (glej v tem smislu sodbo z dne 23. februarja 2006, Molenbergnatie, C-201/04, EU:C:2006:136, točka 41). Tako ugotovitev pa je mogoče prenesti na člen 103(1) carinskega zakonika Unije, saj je besedilo te določbe v bistvu enako besedilu in obsegu prve določbe. Prav tako je treba šteti, da člen 103(3)(b) navedenega zakonika, ki določa podaljšanje zastaralnega roka carinskega dolga v primeru obvestitve o razlogih, ki je določena v členu 22(6) istega zakonika, določa materialnopravno pravilo.

36 Zato, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točkah 28 in 29 te sodbe, člena 103(3)(b) carinskega zakonika Unije ni mogoče uporabiti za pravne položaje, ki so nastali in se v celoti končali med veljavnostjo carinskega zakonika Skupnosti, razen če iz besedila, cilja ali sistematike carinskega zakonika Unije jasno izhaja, da bi ga bilo treba neposredno uporabiti za take položaje.

37 V obravnavanem primeru je iz točke 25 te sodbe razvidno, da na datum, ko se je člen 103(3)(b) carinskega zakonika Unije začel uporabljati, to je 1. maja 2016, carinski dolg iz postopka v glavni stvari še ni zastaral niti ni ugasnil.

38 Zato je treba ugotoviti, da pravni položaj družbe Jumbocarry glede zastaranja njenega carinskega dolga na ta datum ni dokončno nastal, kljub temu, da je ta dolg nastal med veljavnostjo carinskega zakonika Skupnosti.

39 Člen 103(3)(b) carinskega zakonika Unije se je tako lahko uporabljal za prihodnja učinka položaja družbe Jumbocarry, ki sta zastaranje in ugasnitev njenega carinskega dolga.

40 Poleg tega je treba v zvezi z razmerjem med členom 22(6) carinskega zakonika Unije v povezavi s členom 29 in členom 103(3) tega zakonika dodati, da ta postopkovna in materialnopravna pravila tvorijo nerazdružljivo celoto, katere posameznih elementov glede njihovega časovnega učinka ni mogoče obravnavati ločeno. Doseči je namreč treba skladno in enotno uporabo zakonodaje Unije na področju carin (glej po analogiji sodbo z dne 26. marca 2015, Komisija/Moravia Gas Storage, C-596/13 P, EU:C:2015:203, točka 36 in navedena sodna praksa).

41 V zvezi s tem je bil namen zakonodajalca Unije hkrati uvesti obveznost predhodne obvestitve v členu 22(6) carinskega zakonika Unije v povezavi s členom 29 tega zakonika in v členu 103(3)(b) tega zakonika določiti zadržanje teka zastaralnega roka zaradi te obvestitve.

42 Kot v bistvu navajata Evropski parlament in Svet Evropske unije, je bil namen sočasne uporabe teh določb uravnotežiti dva cilja, in sicer zaščito finančnih interesov Unije na eni strani in varstvo dolžnika z vidika njegove pravice do obrambe na drugi.

43 Tako je iz Poročila o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (odbor Parlamenta za notranji trg in varstvo potrošnikov, dokument zasedanja z dne 26. februarja 2013, A 7–0006/2013, str. 46, amandma št. 62), na katerem temelji carinski zakonik Unije, razvidno, da je bil člen 103(3)(b) tega zakonika dodan na podlagi amandmaja Parlamenta, v katerem je bilo pojasnjeno, da je „[to] spremembo […] treba uvesti zaradi zaščite finančnih interesov tradicionalnih lastnih sredstev in nacionalnih sredstev, če je ogrožena njihova izterjava“. V tem dokumentu je bilo posebej poudarjeno, da „[bi do] tega […] lahko prišlo v primerih, ko se mora postopek, povezan s pravico [do izjave], izvesti tik pred iztekom rokov, v katerih se lahko obvesti o carinskih dolgovih“.

44 Tako je očitno, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem pravila o zadržanju teka roka iz člena 103(3)(b) carinskega zakonika Unije želel med drugim zajeti položaje, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari.

45 Dalje, ni sporno, da te določbe ne spremlja nobena posebna določba, ki bi drugače določala pogoje za njeno časovno uporabo v smislu sodne prakse, navedene v točki 29 te sodbe.

46 Nazadnje, Sodišče je glede načela pravne varnosti že pojasnilo, da lahko države članice načeloma podaljšajo zastaralne roke, če zadevna dejanja niso zastarala (glej v tem smislu sodbo z dne 2. marca 2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, točka 73 in navedena sodna praksa).

47 Ni torej mogoče šteti, da uporaba pravila o zadržanju teka zastaralnega roka carinskega dolga, kakršno je to iz člena 103(3)(b) carinskega zakonika Unije, skupaj s postopkovnimi pravili iz člena 22(6) tega zakonika v povezavi s členom 29 tega zakonika, posega v načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj.

48 Res je, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča načelo pravne varnosti, katerega posledica je načelo varstva legitimnih pričakovanj, po eni strani zahteva, da so pravna pravila jasna in natančna ter da je po drugi strani njihova uporaba predvidljiva za posameznike, zlasti kadar imajo lahko neugodne posledice za posameznike in podjetja. Natančneje, navedeno načelo zahteva, da mora ureditev zadevnim osebam omogočati, da natančno poznajo obseg obveznosti, ki so jim naložene, in da se lahko nedvoumno seznanijo s svojimi pravicami in obveznostmi ter ukrepajo v skladu z njimi (sodba z dne 15. aprila 2021, Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) in drugi, C-798/18 in C-799/18, EU:C:2021:280, točka 41 in navedena sodna praksa).

49 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 91 sklepnih predlogov, pa izrecna uvedba pravila o zadržanju teka zastaralnega roka na podlagi člena 103(3)(b) carinskega zakonika Unije dejansko ni prinesla spremembe glede na prejšnji normativni položaj, temveč je šlo bolj za odgovor na potrebo po tem, da postane obveznost upravnih organov, ki je že obstajala v okviru carinskega zakonika Skupnosti, v skladu s sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 31 te sodbe, gotova.

50 Vsekakor, kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točki 88 sklepnih predlogov, niti načelo pravne varnosti niti načelo varstva legitimnih pričakovanj, na kateri se sklicuje predložitveno sodišče, ne pomenita obveznosti, da se pravni red s časom ne spreminja. Gospodarski subjekti se ne morejo upravičeno zanašati na ohranitev sedanjega položaja, ki ga lahko institucije Unije spremenijo na podlagi svojega pooblastila za odločanje po prostem preudarku (sodba z dne 26. junija 2012, Poljska/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, točka 180 in navedena sodna praksa).

51 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 103(3)(b) in člen 124(1)(a) carinskega zakonika Unije v povezavi z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj razlagati tako, da se uporabljata za carinski dolg, ki je nastal pred 1. majem 2016 in ki na ta datum še ni zastaral.

Stroški

52 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 103(3)(b) in člen 124(1)(a) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije v povezavi z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj je treba razlagati tako, da se uporabljata za carinski dolg, ki je nastal pred 1. majem 2016 in ki na ta datum še ni zastaral.

Podpisi